

Straight Labyrinth

János Pilinszky in the Poetry, Music, and Thought of Three Hungarian Artists
March 20, 2022 at 3 p.m. EDT

a Zoom event hosted by Diana Senechal
and the Association of Literary Scholars, Critics, and Writers
with guests Csenger Kertai, Sebestyén Czakó-Kuraly, and Gergely Balla

This program contains the main poems and quotes that we will discuss.

Part 1: Two Pilinszky quotes

Starting quote #1 (from an interview with Tamás Nádor): “Az ember didergő atom, és a világmindenség nem pózokból van fölépítve, hanem atomokból.”

English translation: “A human is a shivering atom, and the universe is made not of poses, but of atoms.”

Starting quote #2 (“Élők és holtak egyessége”): “Életet és halált lehetetlen nem egybelátni. Élet és halál nem más, mint kettétört öröklét, meghasonlott valóság. Egyik nem több a másikánál, csak aki élt és meghalt közülünk, örökkévaló. Hogy kik vagyunk ezek a mi, ezt nem tudom. Életünket mi csak halálunkkal egészíthetjük ki. Egyik a másik nélkül végleges töredék marad.”

English translation: “It is impossible not to view life and death as one. Life and death are nothing other than eternity broken in two, reality disunited. Neither one is more than the other; only those among us who have lived and died are eternal. Who we actually are, I don’t know. Only with our death can we complete our life. One without the other remains a final fragment.”

Part 2: János Pilinszky, “Egy szenvedély margójára” (“Onto the Margin of a Passion”)

A tengerpartot járó kisgyerek
mindíg talál a kavicsok közt egyre,
mely mindöröktől fogva az övé,
és soha senki másé nem is lenne.

Az elveszítetlent markolássza!
Egész szive a tenyerében lüktet,
oly egyetlen egy kezében a kő,
és vele ő is olyan egyedül lett.

Nem szabadúl már soha többé tőle.
A víznek fordul, s messze elhajítja.
Hangot sem ad a néma szakítás,
egy egész tenger zúgja mégis vissza.

A child who likes to walk along the beach
always finds one among the many pebbles
that has been his for all eternity
and never could become anyone else’s.

He grips unlosability itself!
His whole heart is throbbing in his palm,
the stone’s so one-and-only in his hand,
and with it he has grown so alone.

Never again will he get rid of it.
He turns to the waves and hurls it past the bourn.
The mute breach does not give up a sound,
and yet a whole sea booms it in return.

(Translated by Diana Senechal)

Part 3: János Pilinszky, “Egyenes labirintus” (“Straight Labyrinth”)

Milyen lesz az a visszaröpülés,
amiről csak hasonlatok beszélnek,
olyanfélék, hogy oltár, szentély,
kézfogás, visszatérés, ölelés,
fűben, fák alatt megterített asztal,
hol nincs első és nincs utolsó vendég,
végül is milyen lesz, milyen lesz
e nyitott szárnyú emelkedő zuhanás,
visszahullás a fókusz lángoló
közös fészkebe? - nem tudom,
és mégis, hogyha valamit tudok,
hát ezt tudom, e forró folyosót,
e nyílegyenes labirintust, melyben
mind tömöttebb és mind tömöttebb
és egyre szabadabb a tény, hogy röpülünk.

What will it be like, that return flight
that only similes speak of?
Words like altar, sanctuary,
handshake, homecoming, embrace,
a spread table in the grass, under the trees,
where there is no first and no last guest,
what will it be like at last, what will it be like,
this wide-open-winged ascending dive,
this falling back into the focus, the flaming
common nest? I don't know,
and yet, if there is something that I know,
well, this is it: this burning corridor,
this labyrinth straight as an arrow, where
thicker and thicker, freer and freer
falls the fact that we are flying.

(Translated by Diana Senechal)

Part 4: János Pilinszky, “Egy szép napon” (“On a Fine Day”)

Mindíg az elhányt bádogkanalat,
a nyomorúság lim-lom tájait kerestem,
remélve, hogy egy szép napon
előnt a sírás, visszafogad szeliden
a régi udvar, otthonunk
borostyán csöndje, susogása.

Mindíg,
mindíg is hazavágytam.

It's the misplaced tin spoon,
the bric-a-brac of misery
I always looked for,
hoping that on a fine day
I will be overcome by crying,
and the old house, the rustle of ivy
will welcome me back.

Always, as always
I wished to be back.

(Translated by Géza Simon)

Credits

Quotes: The first quote appears in an [interview with Tamás Nádor](#); the second is from János Pilinszky's prose piece “Élők és holtak egyessége” and appears in an [article in kultura.hu](#).

Poems: “Egy szenvedély margójára” was first published in the August 1949 issue of *Vigilia*, and later in Pilinszky's 1959 collection *Harmadnapon*. “Egyenes labirintus” first appeared in the November 1971 issue of *Nők lapja*, and later in Pilinszky's 1972 collection *Szálkák*. “Egy szép napon” was first published in *Szálkák*. All three poems can be found online.

Translations: Diana Senechal's translations of “Egy szenvedély margójára” and “Egyenes labirintus” are unpublished except [on her blog](#) and in this program. Géza Simon's translation of “Egy szép napon” is published in [Hungarian Literature Online](#) (June 2006).